علمی - پژوهشی
فصلنامهٔ تخصّصی مطالعات قرآن و حدیث سفینه
سال بیست و سوم، شمارهٔ ۹۰ «ویژهٔ پژوهش‌های قرآنی»، بهار ۱۴۰۵، ص ۱۹۰-۲۰۴

تحلیل مستندات عدالت بین‌نسلی؛ در پرتو آموزه‌های کتاب، سنت و زیبایی‌شناسی زیست‌محیطی

راحله فدوی[۱] / فرنوش شمیلی[۲] / علی محمدیان[۳]

چکیده: عدالت بین‌نسلی به مثابه یکی از ارکان توسعه پایدار، ناظر بر رعایت حقوق نسل‌های آینده در بهره‌برداری از منابع می‌باشد. پژوهش حاضر نظر به خلاء پژوهشی موجود، با کاربست روش توصیفی-تحلیلی، درصدد امکان‌سنجی و تبیین مبانی رعایت عدالت میان نسل‌ها می‌باشد. یافته‌ها نشان می‌دهد که آموزه‌های اسلامی با استناد به شواهدی از کتاب، سنت، دلیل عقلی و مؤیدات اخلاقی، مسئولیت نسل حاضر در قبال آیندگان را به‌مثابه یک تکلیف اثبات می‌کند. جستار حاضر نتیجه می‌گیرد که فقه با بهره‌گیری از ظرفیت‌های خود، می‌تواند مبانی مستحکمی برای سیاست‌گذاری‌های پایدار در حوزه زیست‌محیطی فراهم آورد. علاوه بر این، پژوهش حاضر با طرح رویکرد زیبایی‌شناسی زیست‌محیطی به مثابه مؤیدی بر عدالت بین‌نسلی، نشان می‌دهد که حفاظت از مواهب طبیعی نه تنها یک وظیفه شرعی، بلکه پاسداشت نظم و جمال الهی و تضمین حق بهره‌مندی نسل‌های آینده از زیبایی‌های آفرینش است که خود از منظر شرعی و عقلی قابل دفاع می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: عدالت بین‌نسلی، کتاب، سنت، قاعده لاضرر، دلیل عقل، مسئولیت اخلاقی، زیبایی‌شناسی زیست محیطی.

---

* دریافت: ۱۴۰۴/۰۳/۲۰؛ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۲۰.

۱. راحله فدوی: دانشجوی دکتری هنر اسلامی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران. r.fadavi@tabriziau.ac.ir
۲. فرنوش شمیلی: دانشیار، دانشکده هنرهای تجسمی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران.
f.shamili@tabriziau.ac.ir (نویسنده مسئول)
۳. علی محمدیان: دانشیار، گروه فقه و حقوق اسلامی، دانشگاه بزرگمهر قائنات، قائن، ایران.
mohammadian@buqaen.ac.ir

[Downloaded from safinahmagazine.ir on 2026-11-15]